

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRO METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 METŲ VEIKLĄ

2020 m. balandžio 17 d., Vilnius

I. BENDRA INFORMACIJA

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras“ (toliau – NIPC) įregistruotas Teisingumo ministerijoje (vėliau – VĮ „Registru centras“) 1995 gruodžio 4 d., įmonės kodas 192013926, buveinė Odminių g. 12, Vilniuje. NIPC įkurtas Atviros Lietuvos Fondo, Jungtinių Tautų Vystymo Programos iniciatyva. Iki 2019m. rugpjūčio 1 d. vienintelis NIPC dalininkas buvo Atviros Lietuvos Fondas. Nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. NIPC dalininkais tapo 6 fiziniai asmenys.

NIPC pagrindinis tikslas – vienyti šalies nevyriausybinės organizacijas savų interesų atstovavimui ir NVO sektoriaus stiprinimui visuose lygiuose.

NIPC uždaviniai:

- **NVO sektoriaus (organizacijų) stiprinimas** - informacijos sklaida, konsultavimas, mokymai, metodinės priemonės, duomenų bazės, įvairios konferencijos bei NVO forumai.
- **NVO koalicijų formavimas ir stiprinimas** - NVO koalicijų formavimas įvairiose viešosios politikos srityse, NVO centrų tinklo plėtra, nacionalinės NVO vienijančios organizacijos kūrimas, koalicijų atskaitomybės sistemos kūrimas.
- **NVO ir valdžios bendradarbiavimo stiprinimas** - su NVO veikla susijusių įstatymų monitoringas (priežiūra), įstatymų projektų rengimas ir teikimas LR Seimui bei LR Vyriausybei, 2% GPM mechanizmo tobulinimas, NVO finansavimo sistemos tobulinimas nacionaliniu ir savivaldybių lygmenyse, NVO atstovavimo mechanizmo kūrimas.
- **NVO išorinės aplinkos gerinimas** - NVO žinomumo visuomenėje didinimas, informacijos sklaida apie Lietuvos NVO sektorių šalies ir tarptautiniuose leidiniuose, NIPC internetinių puslapių administravimas ir atnaujinimas, NVO sektoriaus teigiamo įvaizdžio kūrimas.
- **Savanorystės tradicijų plėtra** - savanorystės darbą reglamentuojančio įstatymo kūrimas ir įteisinimo inicijavimas, sąlygų, užtikrinančių savanoriško darbo atlikimą ir kompensavimo sistemą, sukūrimas, visuomenės sąmoningumo ugdymas savanorystės tematika.

Ataskaitinio laikotarpio metu NIPC valdybą sudarė 5 nariai, administracijos darbuotojų – 7 asmenys: direktorius, 2 Europe Direct informacinių centrų vadovai, NVO politikos ekspertė/programų vadovė, regionų politikos ekspertas, viešosios politikos analitikė ir komunikacijos vadovas.

2019 m. rugsėjo 20 d. dalininkų sprendimų parengti ir patvirtinti nauji [NIPC įstatai](#), kurie VĮ „Registru centras“ užregistruoti 2019 m. spalio 31 d. Nuo 2019 m. gruodžio 3 d. pasikeitė NIPC direktorius – Martiną Žaltauską direktoriaus pareigose pakeitė Olga Žuravliova, anksčiau ėjusi programų vadovės pareigas.

Ataskaitinio laikotarpio (nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.) NIPC įplaukas sudarė 161.941,95EUR; išlaidos – 192710,41EUR. Likutis banko sąskaitose 2019 m. sausio 1 d. sudarė 46.250,10EUR. Galutinis likutis banko sąskaitose 2019 m. gruodžio 31 dienai – 15.481,64EUR.

Vykdam užikinę – komercinę veiklą, NIPC suteikta paslaugų (mokymai, konsultavimas) už 1.100,00 EUR. Iš Gyventojų pajamų mokesčio skyrimo paramai pagal Labdaros ir paramos įstatymą gauta 0,00 EUR paramos.

Ataskaitinio laikotarpio metu buvo vykdomi 3 konkurso būdu laimėti projektai:

- 1) **„Lietuvos identitetas – tautų mozaika“**, finansuojamas iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšų (*projekto trukmė – 2017 m. birželio mėn. 9 d. – 2019 m. liepos mėn. 31 d.; bendras projekto biudžetas – 215.360,53 EUR*) ir buvo vykdomas kartu su partneriu VšĮ „Europos namai“.
- 2) **„Nacionalinės nevyriausybių organizacijų koalicijos stiprinimas“**, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal Nevyriausybinės organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų 2019 metais atrankos konkursą (*projekto trukmė – 2019 m. balandžio 10 d. – 2019 m. gruodžio 31 d.; bendras projekto biudžetas – 70.068,18EUR*) ir buvo vykdomas su partneriu VšĮ „NVO teisės institutas“.
- 3) **„Gero valdymo principų diegimas viešajame sektoriuje“**, finansuojamas LR Vidaus reikalų ministerijos pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondo investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonę „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“ (*projekto trukmė – 2018m. lapkričio 5 d – 2021 m. spalio 5 d.; bendras projekto biudžetas – 172.527,54EUR ir vykdomas su partneriais J.L.Vynerio labdaros ir paramos fondu, VšĮ „Teisės institutas“ bei Lietuvos vaikų dienos centrų asociacija*).

Vykdomas ir tęstinio visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„Europe Direct informacijos centrų“** (Klaipėdoje ir Marijampolėje) administravimas - tai integruoto Europe Direct informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje (*projekto trukmė – 2018 m. sausio 1 d. – 2020 m. gruodžio 31 d.; bendras projekto metinis biudžetas – 36.750,00EUR. abejiems centrams 2019 metais*).

Taip pat esame tarptautinės organizacijos CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation projekto **„Global Exchange Strengthening Umbrella Networks“** partneriai (projekto trukmė: 2019m. lapkritis – 2020m birželis; bendras biudžetas 14000USD).

II. ADVOKACIJA IR ATSTOVAVIMAS

1. **Atstovavimas valstybės institucijose.** NIPC per 2019 metus vykdė tokias atstovavimo ir advokacijos veiklas, atstovaujant NVO valstybės institucijų tarybų, komisijų ir darbo grupių veiklose:

Nr.	Pavadinimas	Institucija	Laikotarpis	Atstovas	Įvykę posėdžiai
1.	Nevyriausybinių organizacijų taryba	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2015 – 2017 2017 – 2019	Martinas Žaltauskas Narys Pirmininkas	2 (pirmininkaujant) 6 eiliniai
2.	Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų Priežiūros komitetas	Finansų ministerija	Nuo 2007 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	-
3.	Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos komitetas	Finansų ministerija	Nuo 2007 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	-
4.	Švietimo taryba (neformalaus švietimo darbo grupė)	LR Seimas	Nuo 2016 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	-
5.	Atviros Vyriausybės partnerystės darbo grupė	LR Vyriausybė	Nuo 2016 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	3
6.	Darbo grupė regionų plėtros krypties tobulinimui	Vidaus reikalų ministerija	Nuo 2017 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	6
7.	Jungtinis vietos plėtros strategijų atrankos komitetas, kuris pagal vietos plėtros strategijų rengimo ir vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisykles atlieka vietos plėtros strategijų atranką.	Vidaus reikalų ministerija	Nuo 2016 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	2
8.	Darbo grupė Socialinio verslo įstatymo parengimui	Ūkio ministerija	Nuo 2017 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	2
9.	Valstybės pažangos taryba	LR Vyriausybė	Nuo 2018 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	3
10.	Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 rengimo grupė	LR Vyriausybė	Nuo 2018 iki 2019.12.05	Martinas Žaltauskas (narys)	5

Nuo 2020 metų aukščiau surašytas NVO sektoriaus atstovavimo centrinės valdžios institucijose funkcijas ir pozicijas NIPC perduoda Nacionalinės NVO koalicijos dispozicijai.

NIPC ir toliau aktyviai dirbs NVO sektoriaus stiprinimo, NVO skaidrumo ir atskaitomybės standartų diegimo(si), savivaldybių NVO tarybų veiklos stiprinimo, viešųjų paslaugų perdavimo bei gero valdymo principų taikymo savivaldybėse ir partnerysčių bei tinklaveikos kūrimo srityse.

Oficialūs susitikimai su valstybės institucijų atstovais; kiti vieši renginiai, kuriuose buvo pateikta NIPC pozicija, pranešimai, pasisakymai ar nuomonės:

Nr.	SASUSIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-01-07	Nacionalinės NVO koalicijos posėdis
2	2019-01-10	Atviros Lietuvos fondo konferencija dėl EEE/Norvegijos finansinio instrumento (NVO fondas)
3	2019-01-14	Valstybės pažangos tarybos posėdis LR Vyriausybėje
4	2019-01-24	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
5	2019-01-29	Diskusija su parlamentinių partijų lyderiais M. Mažvydo bibliotekoje
6	2019-01-31	Pasitarimas dėl projektų ataskaitų viešo pristatymo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
Nr.	VASARIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-02-06	Švietimo NVO tinklo narių diskusija dėl ŠMSM vykdomos politikos švietimo srityje
2	2019-02-07	NVO forumas Vilniaus miesto savivaldybėje
3	2019-02-12	Pilietinio ugdymo mokymai Lietuvos moksleivių neformalaus švietimo centre
4	2019-02-14	Nacionalinės NVO koalicijos narių susirinkimas
5	2019-02-20	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
6	2019-02-28	Pasitarimas su SADM vadovybe dėl NVO plėtros įstatymo
Nr.	KOVAS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-03-01	Memorandumo tarp NVO ir parlamentinių partijų pasirašymas LR Seime
2	2019-03-04	Nacionalinės NVO koalicijos narių susirinkimas
3	2019-03-07	Valstybės pažangos tarybos posėdis LR Vyriausybėje
4	2019-03-12	Pasitarimas su Atviros Lietuvos fondo atstovais
5	2019-03-14	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
6	2019-03-19	LRV diskusija dėl Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 rengimo
7	2019-03-20	Švietimo NVO tinklo narių diskusija dėl ŠMSM vykdomos politikos švietimo srityje
8	2019-03-21	LRV diskusija dėl Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 rengimo
9	2019-03-26	Atviros Vyriausybės darbo grupės posėdis LR Vyriausybėje
10	2019-03-29	Diskusija dėl Nacionalinės pažangos programos rengimo
Nr.	BALANDIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-04-04	Diskusija dėl NVO fondo sukūrimo pagal NVO plėtros įstatymo naujos redakcijos projektą
2	2019-04-16	Pasitarimas su premjero patarėjais dėl NVO sektoriaus klausimų
3	2019-04-17	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
4	2019-04-18	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
5	2019-04-18	Socialinio verslo forumas
6	2019-04-19	LRV diskusija dėl Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 rengimo
7	2019-04-24	Pasitarimas su Atviros Lietuvos fondo atstovais
8	2019-04-24	Konferencija apie nevalstybinius švietimo teikėjus Vilniaus miesto savivaldybėje
9	2019-04-26	Nacionalinis Valstybės pažangos tarybos posėdis
Nr.	GEGUŽĖ	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-05-02	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
2	2019-05-06	Diskusija su Finansų ministerija dėl valstybės biudžeto sudarymo
3	2019-05-07	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
4	2019-05-08	Pasitarimas su LR Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetu
5	2019-05-09	Pasitarimas su Jaunimo reikalų departamento atstovais
6	2019-05-10	Pasitarimas su asociacijos „Už sąžiningą bankininkystę“ dėl specialaus komiteto sudarymo
7	2019-05-15	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
8	2019-05-16	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
9	2019-05-20	Pasitarimas su Europos socialinio fondo agentūros vadovybe
10	2019-05-27	NVO tarybos darbo grupės posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
11	2019-05-28	NVO tarybos darbo grupės posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
Nr.	BIRŽELIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-06-05	Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo valdybos posėdis
2	2019-06-10	Švietimo NVO tinklo narių diskusija dėl ŠMSM vykdomos politikos švietimo srityje

METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2019 METUS

3	2019-06-11	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
4	2019-06-14	LRV diskusija dėl Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 rengimo
5	2019-06-17	Išvažiuojamasis Nacionalinės NVO koalicijos posėdis
6	2019-06-18	Išvažiuojamasis Nacionalinės NVO koalicijos posėdis
7	2019-06-19	Valstybės pažangos tarybos posėdis LR Vyriausybėje
8	2019-06-28	Pasitarimas su Lietuvos savivaldybių asociacijos vadovybe dėl viešųjų paslaugų teikimo
Nr.	LIEPA	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-07-01	Pasitarimas su Nacionalinės NVO koalicijos ir SADM atstovais
2	2019-07-05	Pasitarimas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vadovybe
3	2019-07-09	Pasitarimas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vadovybe
4	2019-07-10	Pasitarimas su Atviros Lietuvos fondo atstovais
5	2019-07-11	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
6	2019-07-11	Europos Ekonominių ir socialinių reikalų komiteto posėdis Europos Komisijos atstovybėje
7	2019-07-16	Pasitarimas su Europos socialinio fondo agentūros vadovybe
8	2019-07-19	ES struktūrinių fondų Stebėsenos komiteto posėdis
Nr.	RUGPJŪTIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-08-13	Pasitarimas Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje dėl viešųjų pirkimų subjektų
2	2019-08-21	Tiesioginė radijo laida radijo stotyje „Žinių radijas“
3	2019-08-28	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
Nr.	RUGSĖJIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-09-11	Nacionalinės NVO koalicijos narių susirinkimas
2	2019-09-12	Konferencija apie socialinių įmonių veiklą Lietuvoje
3	2019-09-16	Konferencija apie viešąsias paslaugas LR Seime
4	2019-09-18	Socialinių reikalų ir darbo komiteto posėdis LR Seime
5	2019-09-18	Pasitarimas su Atviros Lietuvos fondo atstovais
6	2019-09-19	Pasitarimas su LR Prezidento patarėjais LR Prezidentūroje
7	2019-09-25	Konferencija Ukmergės savivaldybės apie viešųjų paslaugų teikimo perdavimą sporto srityje
8	2019-09-27	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
9	2019-09-30	Konferencija „Lietuvos CARITAS 30 metų“ LR Seime
Nr.	SPALIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-10-09	Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto posėdis LR Seime
2	2019-10-10	Pasitarimas Kultūros ministerijoje dėl Kultūros strategijos 2030
3	2019-10-15	Pasitarimas su Atviros Lietuvos fondo atstovais
4	2019-10-19	Konferencija Kaišiadorių savivaldybėje (organizatorius – Kaišiadorių VVG)
5	2019-10-21	Išvažiuojamasis Nacionalinės NVO koalicijos posėdis
6	2019-10-22	Išvažiuojamasis Nacionalinės NVO koalicijos posėdis
7	2019-10-23	Aktyvių piliečių fondo pristatymas; priėmimas Norvegijos ambasadoriaus rezidencijoje
8	2019-10-24	Pasitarimas su SADM vadovybe dėl NVO plėtros įstatymo
9	2019-10-25	Švietimo NVO tinklo narių posėdis, skėtinės NVO steigimo proceso aptarimas
10	2019-10-28	Pasitarimas Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje dėl viešųjų pirkimų subjektų
11	2019-10-30	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
Nr.	LAPKRITIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-11-18	Pasitarimas su Molėtų savivaldybės vadovybe dėl viešųjų paslaugų perdavimo procesu
2	2019-11-28	NIPC organizuojamas Nacionalinis NVO forumas Vilniaus universiteto planetariume
Nr.	GRUODIS	RENGINYS, POSĖDIS, APTARIAMAS KLAUSIMAS
1	2019-12-02	Ekspertų darbo grupės posėdis NVO indeksui už 2019 metus parengti
2	2019-12-02	Pasitarimas su Vilniaus miesto savivaldybės vadovybe dėl viešųjų paslaugų perdavimo procesu
2	2019-12-05	Pasitarimas su LR Prezidentu ir patarėjais LR Prezidentūroje dėl kultūros ir švietimo situacijos
3	2019-12-09	LR Vyriausybės Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 projekto pristatymas
4	2019-12-10	Darbo grupės posėdis Vidaus reikalų ministerijoje dėl biudžetinių įstaigų tinklo optimizavimo
5	2019-12-17	NVO tarybos posėdis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje
6	2019-12-27	Nacionalinės NVO koalicijos posėdis – metinių darbų ir kitų metų planų aptarimas

2. **Nacionalinė NVO koalicija.** NIPC, kaip Nacionalinės nevyriausybių organizacijų koalicijos (toliau – koalicija) koordinatorius, per 2019 metus surengė 8 NVO koalicijos posėdžius (iš kurių 2 – išvažiuojamieji dvidieniai), kurių metu buvo aptarti NVO sektoriui ir skėtinėms NVO aktualūs klausimai. Išvažiuojamųjų posėdžių metu (Trakai) kartu su koalicijos nariais buvo tobulinama koalicijos veiklos strategija iki 2022 metų, aptartas kiekvieno nario (nacionalinės skėtinės NVO) indėlis į koalicijos bendrą darbą; surengti komunikacijos ir advokacijos mokymai, analizuojamas valstybės biudžetas ir galimybės laipsniškam viešųjų paslaugų perdavimui NVO, kaip tai numato LR Vyriausybės programa. Informacija apie koaliciją, išsamius jų narių sąrašus bei kiekvieno koalicijos nario atstovavimą valstybės institucijose [skelbiama viešai NIPC internetiniame puslapyje](#).
3. **Forumai ir konferencijos.** Per 2019 m. NIPC surengė Nacionalinį nevyriausybių organizacijų forumą (lapkričio mėn. 28 d.), kuriame dalyvavo per 100, o per tiesioginę transliaciją (forumo įrašas pasiekiamas NIPC Facebook paskyroje) forumą stebėjo apie 1000 žmonių. [Viešą informaciją apie forumą ir jo metu pristatytus pranešimus galima rasti čia.](#)
4. **Atstovavimas valstybės institucijose.** Per 2019 m. NIPC atstovai dalyvavo LR Seimo komitetų ir pasitarimų posėdžiuose. Taip pat surengti susitikimai LR Vyriausybėje, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, Žemės ūkio ministerijoje, Vidaus reikalų ministerijoje, Viešųjų pirkimų tarnyboje, Konkurencijos Taryboje, Valstybės kontrolėje, Lietuvos savivaldybių asociacijoje ir konkrečiose savivaldybėse bei kitose institucijose dėl NVO teisinės aplinkos gerinimo, administracinės naštos mažinimo bei bendrųjų NVO sektoriaus veiklą skatinančių priemonių aptarimo.
5. **Mokymai savivaldybėse.** Per 2019 m. NIPC surengė 26 diskusijas – mokymus savivaldybėse, kurių metu kaip ir praėjusiais metais savivaldybės merams, tarybų nariams, administracijos vadovams bei NVO atstovams buvo pristatomos valstybės strategijos (LT-2030 strategija; Nacionalinės pažangos iki 2020 metų programa; Viešojo valdymo tobulinimo programa 2012-2020, kt.) bei įstatymų (Vietos savivaldos įstatymo, Biudžeto sandaros įstatymo; Viešojo administravimo įstatymo; Nevyriausybių organizacijų plėtros įstatymo, Viešųjų pirkimų įstatymo, kt.) turiniai ir esminiai pasikeitimai einamaisiais metais. Vizitų metu savivaldybėms buvo pristatomi kiekvienos savivaldybės biudžetai, pagal NIPC parengtą specialią formą apskaičiuojant savivaldybės biudžeto pasiskirstymą pagal viešosios politikos sritis (kultūra, sportas, švietimas ir socialinė apsauga), išskiriant kokia dalis biudžeto skiriama savivaldybės valdomoms biudžetinės ir/ar viešosioms įstaigoms, o kokia dalis skiriama nevyriausybių organizacijų projektų finansavimui konkurso būdu. Biudžetų analizė ir savivaldybių konsultavimas bei mokymai vykdomi siekiant prisidėti prie savivaldybių gero valdymo principų taikymo ir Nacionalinės pažangos programos įgyvendinimo, pagal kurią numatyta, jog iki 2020 metų bent 15% viešųjų paslaugų savivaldybės turi *perduoti* nevyriausybių organizacijų sektoriui.

2019 metais NIPC komanda baigė 3 metus trukusį vizitų ciklą po savivaldybes, 2019 metais baigus vizitus visose 60 savivaldybių. Nuo 2020 metų bus koncentruojamasi labiau į kokybinę imtį ir atsirinkus 5-7 savivaldybes bus su jomis intensyviai dirbama, siekiant įdiegti gero valdymo principų taikymo sistemas bei užtikrinti sklandų viešųjų paslaugų perdavimo procesą.

ATASKAITA UŽ 2019 METUS

Per 2019 metus surengti mokymai – diskusijos savivaldybių atstovams (dalyviai: merai, tarybos nariai, administracijos vadovai, savivaldybės NVO tarybos atstovai) **šiose savivaldybėse:**

Nr.	Data	Savivaldybės pavadinimas	Dalyvių skaičius
1	2019-05-15	Zarasų rajonas	16 (savivaldybės atstovai)
2	2019-05-15	Rokiškio rajonas	7 (savivaldybės atstovai)
3	2019-05-16	Kaišiadorių rajonas	11 (savivaldybės atstovai ir NVO)
4	2019-05-16	Elektrėnų savivaldybė	13 (savivaldybės atstovai ir NVO)
5	2019-06-12	Kalvarijos savivaldybė	11 (savivaldybės atstovai ir NVO)
6	2019-06-12	Šakių rajono savivaldybė	8 (savivaldybės atstovai)
7	2019-06-13	Raseinių rajono savivaldybė	20 (savivaldybės atstovai ir NVO)
8	2019-06-13	Pagėgių rajono savivaldybė	3 (savivaldybės atstovai)
9	2019-06-13	Jurbarko rajono savivaldybė	19 (savivaldybės atstovai ir NVO)
10	2019-06-25	Klaipėdos rajono savivaldybė	12 (savivaldybės atstovai)
11	2019-06-26	Telšių rajono savivaldybė	14 (savivaldybės atstovai ir NVO)
12	2019-06-26	Skuodo rajono savivaldybė	22 (savivaldybės atstovai ir NVO)
13	2019-06-27	Akmenės rajono savivaldybė	14 (savivaldybės atstovai ir NVO)
14	2019-06-27	Mažeikių rajono savivaldybė	9 (savivaldybės atstovai)
15	2019-07-02	Kelmės rajono savivaldybė	28 (savivaldybės atstovai ir NVO)
16	2019-07-03	Birštono savivaldybė	8 (savivaldybės atstovai)
17	2019-09-17	Šiaulių rajono savivaldybė	26 (savivaldybės atstovai)
18	2019-09-19	Trakų rajono savivaldybė	1 (savivaldybės merė)
19	2019-09-26	Pakruojo rajono savivaldybė	13 (savivaldybės atstovai)
20	2019-10-02	Šalčininkų rajono savivaldybė	11 (savivaldybės atstovai ir NVO)
21	2019-11-07	Lazdijų rajono savivaldybė	14 (savivaldybės atstovai ir NVO)
22	2019-11-12	Tauragės rajono savivaldybė	25 (savivaldybės atstovai ir NVO)
23	2019-11-13	Šilalės rajono savivaldybė	12 (savivaldybės atstovai ir NVO)
24	2019-11-13	Klaipėdos miestas	4 (savivaldybės atstovai)
25	2019-11-14	Neringos savivaldybė	11 (savivaldybės atstovai ir NVO)
26	2019-11-18	Molėtų rajono savivaldybė	14 (savivaldybės atstovai ir NVO)
			Iš viso dalyvavo 346 asmenys

- VĮ „Registru centras“** prisidėjo prie NIPC iniciatyvos parengti nevyriausybių organizacijų ir kitų pelno nesiekiančių subjektų prievolių ir privilegijų sąvadą, pagal kurį kasmet nuo 2015 iki 2020 metų buvo parengtas sąrašas įregistruotų, ataskaitas pateikusių (ir nepateikusių), turinčių (ir neturinčių) paramos gavėjo statusą bei likviduotų pelno nesiekiančių subjektų sąrašą. Išsamią informaciją apie šį sąrašą galima rasti NIPC puslapyje www.3sektorius.lt
- Valstybinė tarnybinės etikos komisija.** Atsižvelgiant į tai, jog Valstybinė tarnybinės etikos komisija, vadovaudamasi LR interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymu, reikalauja NVO vadovams teikti interesų deklaracijas, nors NVO vadovai nepriskiriami prie valstybės tarnautojų, 2018 m. VTEK į teismą padavusi NVO (VŠĮ “Baltijos aplinkos forumas”), o kaip tretysis asmuo byloje yra ir NIPC, Administracinio teismo sprendimu kreipėsi į Konstitucinį Teismą, kuris bylą priėmė nagrinėjimui ir **2019 m. gruodžio 19 d. priimtas sprendimas, kad toks įstatymas prieštarauja Konstitucijai.** 2020 metų I ketvirtį Administracinis teismas turės priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu. Be to, nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujas Interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas, pagal kurį NVO nebepatenka po šio įstatymo taikymu. Įstatymas taikomas tik toms viešosioms įstaigoms, kurių bent vienas dalininkas yra valstybės ar savivaldybės institucija.

ATASKAITA UŽ 2019 METUS

- 8. LR Seimo darbo grupė.** 2017 metais NIPC iniciatyva LR Seime inicijuotas Pilietinės visuomenės plėtros laikinosios darbo grupės įkūrimas, kurią sudaro 12 LR Seimo narių iš įvairių frakcijų. Per 2019 metus surengtas 1 posėdis su darbo grupės nariais. Susitikimų metu aptarti NVO sektoriui aktualūs klausimai – NVO plėtros įstatymas, NVO fondas, NVO duomenų bazė ir kiti.
- 9. NVO finansavimas.** Nuo 2017 metais NIPC dalyvavo oficialiuose posėdžiuose ir neformaliuose pasitarimuose Finansų ministerijoje dėl Lietuvos NVO sektoriaus galimybių gauti finansavimą iš ES Struktūrinių investicijų priemonių bei Europos Ekonominės Erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų. [Pasiektas rezultatas – 2018 metais paskelbta Vidaus reikalų ministerijos ES investicijų priemonė, skirta NVO projektų finansavimui](#) (bendras priemonės biudžetas – per 5 mln. EUR), tame tarpe ir nacionalinėms skėtinėms NVO. Taip pat derybų būdu suderinta EEE/Norvegijos finansinė priemonė NVO (bendras biudžetas – 9 mln. EUR), kurio administratoriaus teises 2018 laimėjo VŠĮ “Atviros Lietuvos fondas”. Ši programa, pavadinimu “Aktyvių piliečių programa” startavo Lietuvoje nuo 2019 m. gruodžio mėn. Be to, buvo tęsiamos derybos ir su Švietimo ir mokslo ministerija bei Socialinės apaugos ir darbo ministerija, kurios taip pat per praėjusius metus kartu su NIPC bei kitų NVO atstovais teikė pasiūlymus dėl Finansavimo sąlygų aprašų rengimo, pagal kuriuos parengti ir paskelbti konkursai NVO sektoriui.
- 10. Viešosios paslaugos.** LR viešojo administravimo įstatyme nustatyta, jog “**Viešojo paslauga** – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys”. Vadovaujantis Nacionalinės pažangos programos rodikliu, kuriuo siekiama, jog iki 2020 bent 15% asignavimų valdytojų finansuojamų viešųjų paslaugų būtų teikiamos ne pačių asignavimų valdytojų valdomų įstaigų, o paslaugos viešųjų pirkimų ar projektų atrankos konkurso būdu būtų teikiamos nepriklausomų subjektų (pvz. NVO), yra būtina kuo daugiau viešųjų paslaugų teikimą konkurso būdu *perduoti* nevyriausybinių organizacijų sektoriui, optimizuojant biudžetinių įstaigų išlaidų tinklą. Šiuo klausimu 2019 metais tiesiogiai buvo dirbama vizitų atskirose savivaldybėse metu, kuriuose dalyvavo merai (beveik visose savivaldybėse, kurių per 2019 metus aplankyta 26), taip pat tarybos nariai, administracijos vadovybė, NVO atstovai.
- 11. Viešųjų paslaugų perdavimo NVO situacija.** Per 2019 metus NIPC atliko visų Lietuvos 60 savivaldybių biudžetų analizes, taip pat ir Nacionalinio valstybės biudžeto ir jo paskirstymo tarp LR Seimo, LR Vyriausybės ir jos 14 ministerijų ir įstaigų analizę. Išanalizavus surinktus ir gautus duomenis, buvo parengta išsami valstybės institucijų duomenų bazė, kurioje surašytos visos valstybės ir/ar savivaldybių kontroliuojamos biudžetinės ir viešosios įstaigos, jų biudžetai kasmet nuo 2015 ir lyginamoji analizė – kiek viešųjų paslaugų teikiama per valstybės institucijų įstaigas, o kiek jų yra perduota NVO ar bendruomenėms, kaip tai numato LR Vyriausybės programa. Išvada tokia, jog savivaldybėse viešųjų **paslaugų perdavimas NVO siekia vos 9% (iš planuojamų 15%)**, todėl šioje srityje yra būtinas pro-aktyvus politikų, NVO atstovų darbas savivaldybėse. Daugiau informacijos ir apskaičiavimo diagramų galima rasti NIPC puslapyje www.3sektorius.lt

¹ **Tikslas:** 5.3. Gerinti paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą visuomenei. **Uždavinys:** 5.3.1. Gerinti paslaugų kokybę taikant subsidiarumo principą ir kuo aktyviau į tai įtraukiant visuomenę. **Vertinimo kriterijaus pavadinimas:** Savivaldybių teikiamų viešųjų paslaugų, į kurių teikimą įtrauktos bendruomenės, nevyriausybinių ir privatus sektoriai, dalis. **Galutinis kriterijaus rodiklis 2020 metais:** 15 procentų

III. TEISĖS AKTŲ RENGIMAS, PASIŪLYMŲ VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS TEIKIMAS

Per 2019 metus NIPC inicijavo šiuos įstatymų pakeitimus:

- 1 **Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas.** Įstatymo naujos redakcijos projektu, kuris intensyviai buvo rengiamas ir aptarinėjamas tarp NVO, buvo siekiama išgryninti NVO sąvoką, įteisinti galimybę teikti finansavimą NVO projektams konkurso būdu, įkurti NVO fondą bei sukurti NVO duomenų bazę. NVO statusas turi sietis *su viešosios naudos kūrimu ar teikimu*, kas suponuotų pareigą viešajai valdžiai aktyviai ir skaidriai remti NVO sektorių. Išgryninta NVO samprata ir aiškiai įvardinti esminiai požymiai, skiriantys NVO nuo kitų asocijuotų darinių. Taip pat siekiama įvesti naujus straipsnius, pagal kuriuos užtikrinamas finansavimo, skiriamo projektų finansavimui konkurso būdu tvarka ir atsiskaitymo procedūros. **Naujas NVO plėtros įstatymo redakcijos projektas 2019 m. gruodžio 5 dieną LR Seime buvo priimtas ir įsigaliojo 2020 m. kovo 1 d.**
- 2 **Asociacijų, Viešųjų įstaigų, Labdaros ir paramos fondų įstatymai.** Šie trys NVO steigimasi ir veiklą reglamentuojantys teisės aktai kaip lydintieji NVO plėtros įstatymą taip pat buvo LR Seimo priimti ir pagal naują jų redakciją visos NVO turės pateikti VĮ „Registrų centras“ savo dalyvių/narių skaičių ir duomenis apie juos.
- 3 **Viešųjų pirkimų įstatymas.** 2017 m. sausio mėn. LR Seimui bei LR ūkio ministerijai pateiktas pasiūlymas, vadovaujantis Europos Sąjungos viešųjų pirkimų direktyvos 77 straipsniu, į Viešųjų pirkimų perkelti šį straipsnį į LR viešųjų pirkimų įstatymą. LR Seimas 2017 m. birželio mėn. priėmė naujos redakcijos Viešųjų pirkimų įstatymą, kuriame nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojo NIPC teikto pasiūlymo 24 straipsnis. Pagal šį straipsnį visi asignavimų valdytojai turi teisę rezervuoti tam tikrus pirkimus (pagal nurodytus BVPŽ kodus) ir pirkti tik iš nevyriausybinių organizacijų. Įstatymo siūlyta pataisa LR Seimo priimta ir įsigaliojo nuo 2017 m. liepos 1 d., **o 2019 metais pirmoji ir kol kas vienintelė institucija – Kazlų Rūdos savivaldybė ta galimybe pasinaudojo.**
- 3¹ **Viešųjų pirkimų įstatymas.** NIPC iniciatyva Viešųjų pirkimų tarnyba parengė išaiškinimą (<http://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/kada-viesoji-istaiga-nvo-asociacija-ar-kt-viesasis-ar-privatusis-juridinis-asmuo-tampa-po>), pagal kurį patvirtinama, jog nevyriausybines organizacijos nėra perkančiosios organizacijos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 2 str. Vadovaujantis Europos Teisingumo Teismo bylos (University of Cambridge (Nr. C-380/98) 2000 m. spalio 3 d. sprendimo (14-26 pastraipos) išvada, kuria teigiama, kad „*aiškinantis subjekto finansavimo iš valstybės ar savivaldybių lėšų kriterijų reikia nagrinėti, ar skiriamas finansavimas sukuria ar sustiprina ūkio subjekto priklausomumo ar pavaldumo nuo perkančiosios organizacijos ryšį*“. NIPC 2019 m. konsultavo ir teikė pagalbą NVO rengiant raštus VPT ir kitoms institucijoms, patvirtinant, jog NVO valdyje valstybės ir/ar savivaldybės institucijos nedalyvauja ir nėra jų kontroliuojama, vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, gali siekti pelno ir pati prisiima savo veiklos nuostolius, todėl laikoma, kad viešieji interesai, kuriems tenkinti įsteigta organizacija arba kuriuos tenkinti organizacijai nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio.
- 4 **Lobistinės veiklos įstatymas** liko nepasikeitęs – nevyriausybines organizacijos nelaikomos lobistais. Nors ir buvo daug diskusijų LR Seime ir ministerijose, jog NVO taip pat turi būti lobistais, tačiau 2019 metais toks įstatymas nebuvo priimtas.

Taip pat 2019 metais buvo teikti siūlymai:

1. LR Vyriausybei ir LR Vidaus reikalų ministerijai dėl tikslų, uždavinių ir rodiklių naujai rengiamai Nacionalinės pažangos programai 2021-2030 metams;
2. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl Nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatų naujos redakcijos pakeitimų;
3. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai dėl vienos iš pavaldžių įstaigų teisinio statuso pakeitimo;
4. LR Krašto apsaugos ministerijai dėl Asociacijų ir viešųjų įstaigų veiklos programų dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto asignavimų nuostatų keitimo;
5. LR Kultūros ministerijai dėl Kultūra 2030 strategijos projekto bei su ja susijusių programų rengimui ir įgyvendinimui;
6. LR Kultūros ministerijai dėl Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto;
7. LR Seimui dėl NVO fondo ir dėl lobistinės veiklos įstatymo;
8. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Specialiųjų tyrimų tarnybai dėl Europos socialinio fondo agentūros finansuojamų projektų *ex-ante* ir *ex-post* vertinimo.

IV. VIEŠINIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

1. Informacijos sklaida Lietuvoje

- ✓ Informacijos sklaida NIPC internetiniame puslapyje www.3sektorius.lt
- ✓ Informacija teikiama sukurtoje socialinėje paskyroje Facebook - <https://www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras>
- ✓ Konsultacijos ir informacija taip pat teikiama kitomis informacijos priemonėmis (telefonu, el. laiškais, tiesioginiais interesantų vizitais NIPC biure)

2. Informacijos sklaida ir Lietuvos NVO sektoriaus viešinimas užsienyje

NIPC yra šių tarptautinių organizacijų narys:

- ✓ Pasaulio organizacijų asociacijos CIVICUS (*World Alliance for Citizen Participation*) narys;
- ✓ Pasaulio nacionalinių organizacijų grupės (AGNA: *Affinity Group of National Associations*) narys;
- ✓ Europos Nacionalinių NVO tinklų asociacijos (ENNA: *European Network of National Associations*) narys;
- ✓ Europos Pilietiškumo tinklo (*European Active Citizenship Network*) narys;
- ✓ Europos piliečių forumo (*European CIVIC Forum*) narys;

NIPC aktyviai bendradarbiauja su CIVICUS Monitor tyrėjų komanda. CIVICUS Monitor - yra pažangi mokslinių tyrimų priemonė kuriama pilietinės visuomenės organizacijų. Ja siekiama pasidalyti patikimais, naujausiais duomenimis apie pilietinės visuomenės laisvių padėtį visose šalyse. Interaktyvus pasaulio žemėlapis (196 šalys) atspindi pilietinės visuomenės situaciją, kur skirstoma į 5 kategorijas: pilietinės visuomenės veikla negalima, veikla represuota, trukdoma vykdyti veiklą, veikla susiaurėjusi, organizacijoms leidžiama veikti laisvai. Visų bendrų pastangų dėka pavyko Lietuvai pasivyti pažangiausias valstybes ir ekspertai pripažino, kad Lietuvoje pilietinė visuomenė gali veikti laisvai, yra sukurtos pakankamos priemonės, o valdžia bendradarbiauja. Šiuo metu tik 4% šalių yra įvertintos atviromis pilietinės visuomenės šalimis. CIVICUS Monitor viešame pranešime pasaulinei žiniasklaidai Lietuva buvo pristatyta kaip gerasis pavyzdys. NIPC aktyviai dalyvauja AGNA (Affinity Group of National Associations) veikloje. AGNA šiuo metu vienija 92 narius 81 šalies.

NIPC savo veiklą vykdo vadovaudamasis tarptautiniais Pilietinės visuomenės atskaitomybės standartais. NIPC inicijavo, kad standartas būtų išvertas į lietuvių kalbą ir Standartas bei rekomendacijos padedančios standartą taikyti yra viešinamos www.3sektorius.lt. 2019m. lapkričio 12-16 dienomis NIPC prisijungė prie Globalios atskaitomybės savaitės ir skatina, kad visi Nacionalinės NVO koalicijos nariai taip pat imtųsi dirbti vadovaudamiesi šio standarto nuostatomis.

V. NACIONALINĖ NVO KOALICIJA

2019 m. gruodžio 19 d. (nuo 2009 metų pirmosios Nacionalinės NVO koalicijos susikūrimo kaip neformalaus tinklo, o vėliau 2014 metais atnaujinto, veikiančio pagal Jungtinės veiklos sutartį²⁾) VĮ Registrų centre **buvo oficialiai įregistruota Nacionalinė nevyriausybinių organizacijų koalicija**. Nuo 2020 metų Nacionalinė NVO koalicija veiks savarankiškai, o NIPC ir toliau prisidės prie jos stiprinimo.

NACIONALINĖS NVO KOALICIJOS NARIAI

Olga Žuravliova

Direktorė

Olga Žuravliova

2014 m. spalio mėn. 16 d. didžiausios Lietuvoje veikiančios skėtinės nevyriausybines organizacijos (toliau - NVO), vienijančios įvairiose viešosios politikos srityse veikiančias NVO, pasirašė asociacijos sutartį, pagal kurią įsipareigojo veikti kartu stiprinant nevyriausybinių sektorių, plėtojant pilietinę visuomenę bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą. Asociacijos sutartį pasirašė 12 skėtinių įvairiose srityse Lietuvoje veikiančių NVO, kurios vienija per 1500 nevyriausybinių organizacijų ir kurių veikloje narystės pagrindu dalyvauja daugiau kaip 500 tūkstančių šalies gyventojų.
<http://www.3sektorius.lt/nisc/nacionaline-nvo-koalicija/koalicijos-nariai/>